

PROJECTE DE CREACIÓ DE SAI INTERNATIONAL SCHOOLS

Filosofia educativa i pràctica pedagògica
d'una nova generació d'escoles internacionals
pioneres en l'educació integral en valors

Establiment d'una escola model a Puttapparthi, al sud de l'Índia.
Creació de l'Escola Internacional Raimon Panikkar a Catalunya.
Projectes d'escoles a Malàisia, Perú, Austràlia, etc.

ALBERT FERRER

Visiting Professor a Sri Sathya Sai University (Índia)

Rebut: 2020-05-18

Acceptat: 2020-06-15

50

RESUM: En aquest text, el Dr. Albert Ferrer culmina publicacions anteriors a la Universitat Ramon Llull i *journals* internacionals en anglès, especialment a l'Índia, on presentava una filosofia de l'educació i una pedagogia des de l'Índia en contrast amb els sistemes educatius moderns a Occident. En el present text, el Dr. Ferrer ens ofereix un nou projecte educatiu del qual és fundador, i que consisteix essencialment a conciliar aquesta tradició educativa profunda de l'Índia, en consonància amb tradicions similars de l'Europa antiga, amb el millor i més humanístic dels sistemes pedagògics contemporanis d'Occident. Es tracta, en definitiva, de posar en marxa un nou col·legi que vinculï l'àmbit de les escoles internacionals i el de les escoles integrals en valors humans, conjugant l'excel·lència acadèmica orientada al pensament, la creativitat artística, l'educació en valors i la indagació de l'ésser interior, en una perspectiva cosmopolita i en un ambient de diàleg intercultural. El nou centre pilot al sud de l'Índia s'adscriurà al prestigiós International Baccalaureate de Ginebra. Es tracta, en definitiva, d'una proposta d'educació integral a escala internacional i en una dimensió intercultural Orient/Occident, tot aprenent al mateix temps de la millor formació acadèmica d'Europa i d'Occident i de la més profunda educació espiritual en valors de l'Índia i l'Àsia budista. Es tracta, també, de participar en l'elaboració d'una nova teoria del coneixement en la cruïlla entre les grans tradicions de filosofia mística de la humanitat i les diverses branques de la nova ciència d'avui dia (física quàntica, teoria relacional, ecologia profunda, psicologia transpersonal, medicina energètica, salut integral,

estudis psicosomàtics, etc.): un fonament epistemològic i una evidència empírica per l'educació en valors en l'albada d'un nou paradigma integral, davant les fal·làcies del materialisme i mecanicisme moderns i l'alienació que han produït.

PARAULES CLAU: Educació, Educació integral, Educació en valors humans, Educació comparada, Filosofia comparada Orient i Occident.

Creation project of Sai International Schools

Educational philosophy and pedagogical practice of a new generation of international schools pioneers in comprehensive education in values.

**Establishment of a model school in Puttapparthi, South India
Creation of the Raimon Panikkar International School
in Catalonia**

School projects in Malaysia, Peru, Australia, etc.

ABSTRACT: In this paper, Prof. Dr. Albert Ferrer concludes his previous works published at the Ramon Llull University and other international Journals in English, especially in India, where he was presenting an educational philosophy and a pedagogy from India in contrast with the modern educational systems of the West. In this paper, Prof. Ferrer introduces a new educational project that he has elaborated through the last years, and which essentially aims at reconciling this profound educational tradition of India, in harmony with similar traditions from Ancient Europe, with the best and most humanistic from contemporary pedagogic systems in the West. This means starting a new institute that links the spirit of international schools and that of value-based education, while bringing together academic excellence directed towards thinking, artistic creativity, education in human values and the enquiry into the inner self, in a cosmopolitan perspective and an atmosphere of intercultural dialogue. The new institute in South India will be affiliated to the prestigious International Baccalaureate from Geneva (Switzerland). It is, therefore, a question of integral or holistic education at an international level and in an intercultural dimension East/ West, that learns simultaneously from the best academic training from Europe and the West and the most profound value and spiritual education from India and Buddhist Asia. This project will also contribute to the emergence of a new theory of knowledge at the crossroads of the great traditions of spiritual philosophy of mankind and the different branches of new science today (quantum physics, relational theory, deep ecology, transpersonal psychology, energetic medicine, holistic health, psychosomatic studies, etc): an epistemological foundation and empirical evidence for education in human values at the dawn of a new holistic paradigm beyond the fallacies of modern materialism and mechanism with all the alienation that has been produced.

KEYWORDS: Education, Integral education, Education in human values, Comparative education, Comparative philosophy East and West.

Ja fa uns quants anys, el mestre espiritual més important de l'Índia, **Sathya Sai Baba**, digué a alguns estudiants que un dia faria **una nova escola internacional** als voltants del seu ashram, al sud de l'Índia. Ha arribat el moment de materialitzar aquesta vella idea, i d'endegar la creació d'aquesta escola internacional **destinada a combinar àmbits que fins ara havien estat més aviat separats:**

- les escoles internacionals i l'educació en valors;
- l'excel·lència acadèmica i l'educació des de l'ésser;
- la cultura clàssica (o la gran cultura) i l'educació des de l'ésser;
- la millor formació intel·lectual d'Europa/Occident i la més profunda indagació espiritual i mística de l'Índia i Orient.

Aquesta nova escola internacional estarà situada als afores de Puttaparthi, al sud d'Andhra Pradesh, a 150 km de Bangalore, en ple cor de l'Índia dravídica i en una zona rural tradicional que alhora és a prop de la capital tecnològica i cosmopolita de l'Índia: Bangalore.

Alhora, hi ha propostes per fer escoles similars a Malàisia, Austràlia, Perú i Califòrnia, mentre projectes pedagògics paral·lels s'inspiren en la nostra filosofia educativa en països com Singapur, Sud-àfrica, Argentina, Mèxic, etc. També és oberta la possibilitat de crear una Escola Internacional Raimon Panikkar a Catalunya.

 52

Des d'un punt de vista acadèmic, **la nostra escola pilot, Sai International School, seguirà el pla d'estudis de Ginebra (International Baccalaureate).**

Les noves escoles, anomenades Sai International Schools, s'inscriuran en el projecte educatiu i filosòfic International Education for a New World.

Cal esmentar d'antuvi la tasca pionera a l'Índia de **Sri Sathya Sai Organization**, dins la qual hem estat col·laborant durant uns anys, una organització que gestiona un centenar d'escoles integrals en valors a l'Índia, a més d'altres escoles similars per tot el món i una universitat amb diversos campus. Aquesta gran obra educativa, pionera en l'educació en valors i excel·lent des d'un punt de vista acadèmic, ha merescut el reconeixement de les més altes autoritats de l'Índia, i també de professionals de l'educació del món sencer. En el campus de Puttaparthi, un noi pot rebre educació gratuïta de qualitat des de primer de primària fins al doctorat. D'altra banda, el fundador, **Sathya**

Sai Baba, ha endegat a través de l'organització que porta el seu nom l'obra social no governamental més notòria del subcontinent. En aquesta obra social impulsada pel Mestre, destaquen diversos grans hospitals totalment gratuïts, atenció sanitària gratuïta en zones rurals, el projecte de canalització d'aigua potable més important de la història realitzat per agents no governamentals, projectes a gran escala de construcció de cases per a víctimes de desastres naturals, atenció a la població dels llogarrets de l'Índia rural, etc. Alhora, s'estan obrint nous centres d'energies alternatives, salut integral, etc.

A finals d'agost del 2009 es reuniren a l'ashram d'aquest mestre espiritual els banquers més importants de l'Índia amb el director de la Reserva Federal del país, per tal de posar en comú estratègies financeres coherents amb valors humans en una línia de finances amb ètica. Regularment han vingut els polítics més importants de l'Índia a veure aquest mestre, des del president o el primer ministre del país fins al cap de govern regional, juntament amb magistrats, personalitats del món acadèmic, científic i cultural, etc. D'altres personalitats del món sencer han anat a veure Sathya Sai Baba en la petita vila del sud d'Andhra Pradesh.

Els ensenyaments d'aquest mestre espiritual, reconegut per persones de totes les ètnies, tradicions religioses i capes socials, promovent la unitat de la humanitat i la transformació de l'ésser vers estats més elevats de consciència, poden recordar els de grans mestres del passat de totes les tradicions, com els mestres vàedics, Rama, Krishna, Buddha, Jesús, etc. Tanmateix, els ensenyaments d'aquest gran mestre de la nostra època han posat un especial èmfasi en l'educació, insistint en el valor del coneixement, l'intel·lecte, la ciència i la formació acadèmica, però advertint alhora de la importància del fonament espiritual des de la profunditat interior –l'Atman que és Brahman en el llenguatge de la filosofia vedàntica–. Els ensenyaments de Sathya Sai Baba sobre l'educació recorden, sens dubte, la maièutica socràtica o els escrits de l'idealisme i el romanticisme moderns. Més directament, porten a la memòria els diàlegs upanishàdics sobre la relació mestre/deixeble. Però el que ha estat únic en la filosofia educativa de Sathya Sai Baba és el vincle íntim entre el pla acadèmic i el pla espiritual, la formació intel·lectual –i àdhuc científica– i la indagació mística.

El que proposa Sathya Sai Baba per al segle XXI no és un camí monàstic sinó, ans al contrari, una espiritualitat laica encarnada en

l'aquí i ara, arrelada en aquest món per tal de servir-hi des de l'amor i la compassió. Resulta impressionant constatar com aquest gran mestre ha estat formant durant dècades generacions de polítics, banquers, gestors, informàtics, científics, educadors i acadèmics, que porten la dimensió espiritual, una visió ètica i els valors humans en tots els àmbits de la vida moderna.

Caldria dir també que el diàleg intercultural està al cor dels ensenyaments de Sathya Sai Baba, doncs, tot promovent la unitat de la humanitat i la germanor entre totes les tradicions, ètnies i cultures, proposant també que Orient aprengui d'Occident, i Occident d'Orient. En aquest horitzó, el Mestre suggereix el vincle fructífer entre la millor formació acadèmica d'Europa i Occident i la més profunda recerca espiritual i mística de l'Índia i Orient, tot recordant les tradicions místiques d'Occident i les escoles acadèmiques i científiques d'Orient. En termes taoistes, el yin estaria en el yan i el yan en el yin.

En l'horitzó de posar en marxa una escola pilot en el marc d'aquest projecte educatiu, **veiem amb més detall la filosofia educativa de Sai International Schools i International Education for a New World, i en particular l'establiment d'una escola model o pilot a Puttaparthi, al sud de l'Índia.**

54

Aquesta escola internacional basada en l'educació integral i en l'educació en valors humans presentarà les característiques següents:

* I. Més que una escola índia, es tractarà d'**una vertadera escola internacional**, tant pel pla d'estudis (International Baccalaureate de Ginebra) com per la composició multicultural del professorat i l'alumnat; és a dir, es tractarà d'un autèntic **bressol de diàleg intercultural**.

En ser una escola internacional, l'ensenyament serà òbviament en anglès.

* II. Tot i partir d'una herència cultural europea, l'escola tindrà una profunda inspiració índia, seguint la pauta d'educació en valors humans i espirituals de la gran tradició mística de l'Índia i dels mestres espirituals de l'Índia moderna. En tractar-se d'una escola internacional d'inspiració índia i europea, i, doncs, d'un espai de diàleg intercultural, **el centre combinarà l'ensenyament de les tradicions**

clàssiques tant de l'Índia com d'Europa en els diversos àmbits de la cultura, sense oblidar les altres civilitzacions de la humanitat. La perspectiva de diàleg intercultural estarà present al cor mateix de la docència i de la vida del centre.

* III. La inspiració en la filosofia educativa de l'Índia vol dir que la pedagogia del centre serà **una educació integral o holística fonamentada en valors humans i espirituals; l'educació des de la dimensió interior, des de la mística i la saviesa.**

Això vol dir que s'integraran en la tasca educativa totes les dimensions de l'ésser humà:

* A. **El contacte amb la natura**, organitzant activitats de jardineria i cura d'animals en el mateix campus, i promovent esports a l'aire lliure (excursionisme i escoltisme).

* B. **La dimensió relacional i comunitària de l'ésser**, facilitant el conreu de les relacions humanes en profunditat i encoratjant el sentit de comunitat, germanor i unitat.

Aquesta dimensió serà més òbvia en el cas dels estudiants residencials, però també intentarem que els altres estudiants puguin desenvolupar aquesta faceta fonamental de la condició humana, especialment a través de **campaments de vacances i caps de setmana llargs, que permetin la pràctica d'esports a l'aire lliure en espais de gran bellesa natural com els Nilgiris o l'Himàlaia.**

En aquest horitzó pedagògic, la nostra escola també posarà en marxa **un grup de nois escoltes i noies guies sota el paraigua de Boy Scouts and Girl Guides of India.**

En diversos àmbits de la vida escolar, reforçarem **la cura i la responsabilitat pedagògica dels estudiants més grans envers els més petits**; aquesta és una faceta pedagògica molt antiga que ofereix un gran potencial.

Tots els estudiants hauran de fer algun tipus de **servei altruista envers la comunitat o els més necessitats** –sempre a través de fórmules adequades a cada grup d'edat.

La dimensió relacional i comunitària de l'educació promourà entre els estudiants **una sèrie de valors i actituds positius en termes de caràcter, com ara disciplina, responsabilitat, tolerància, autodependència, sentit comunitari, predisposició a la cooperació i a compartir, germanor i unitat...**

* C. **L'exercici físic**, d'una manera harmoniosa, que en els esports posi l'accent en la cooperació més que en la competició.

* D. **El conreu de l'intel·lecte** amb excel·lència acadèmica, amb una visió d'equilibri i d'integració entre les humanitats, les ciències socials i les matemàtiques/ciències naturals, tot portant els joves a aprendre a pensar, a aprendre a aprendre, en llibertat; de manera optativa, serà bo encoratjar l'estudi de les llengües clàssiques (sànscrit a l'Índia), atès el valor cultural extraordinari que comporten, i l'estímul per a la intel·ligència que implica el seu aprenentatge.

* E. **L'educació estètica**, fonamental en l'ésser humà, **a través de les arts plàstiques, música, dansa i teatre, en una perspectiva intercultural Orient/Occident** centrada en les tradicions clàssiques tant d'Europa com de l'Índia. Això implica el foment de la creativitat en l'ésser humà, així com la seva **educació emocional** en profunditat.

* F. **Els valors humans i espirituals com a fonament de l'educació**, ajudant l'ésser a despertar a si mateix, a realitzar-se en la seva plenitud, en solidaritat profunda amb tots els éssers, en l'amor i la compassió.

L'educació en el sentit profund és la transformació; educar és guiar l'ésser en un procés de transformació, on **la clau és la consciència**, la transformació de la consciència i de tot l'ésser cap a nivells més elevats de consciència.

Això vol dir, en termes concrets, incorporar els camins i eines de treball interior de la gran tradició espiritual de l'Índia i del budisme a partir de mestres reconeguts (**relaxació, concentració, visualització, meditació, yoga, katsugen undo, etc.**); això també implica, en termes concrets, **classes de valors humans**, així com **la incorporació d'aquesta dimensió humana en les signatures acadèmiques i en tota la vida del centre, tot creant un cert *ethos* o ambient imbuït de valors.**

L'educació en valors humans és sens dubte una educació moral, amb aquest matís important, però: no es tracta únicament de donar **una formació ètica**, sinó d'anar a l'arrel mateixa de l'ètica i d'aportar de manera natural el seu fonament, que són **els valors humans i espirituals.**

Amb relació a la dimensió espiritual de l'ésser humà, el centre respectarà totes les tradicions religioses, tant d'alumnes com de professors, i seran benvinguts estudiants i docents de totes les tradicions espirituals, en un esperit d'unitat de les religions i de germanor de la humanitat, posant en relleu els valors comuns a totes les tradicions.

La filosofia del centre serà l'espiritualitat en llibertat, partint de la base que la dimensió espiritual és consubstancial a l'ésser humà, però sense imposar res a ningú, sinó tant sols suggerint, guiant amb amor, perquè cadascú trobi el seu propi camí i es realitzi a si mateix.

L'orientació del centre no serà la religió organitzada amb un sistema de creences, sinó l'espiritualitat interior, la dimensió mística de la vida i els ensenyaments de la saviesa, presents en totes les tradicions de la humanitat i constituint una part essencial de la realitat –tal com ho han entès els més grans físics quàntics, com ara Heisenberg, Schroedinger, Max Planck, D. Bohm o F. Capra, a més d'Albert Einstein.

En termes generals, mirarem de crear i mantenir en tota la vida del centre **un cert *ethos*, una cultura específica imbuïda d'aquests valors humans i basada en el doble pilar de l'educació: amor i disciplina.**

57

L'amor sense disciplina porta a abusos per part de l'educand i al caos;
la disciplina sense amor porta a abusos per part de l'educador i l'autoritarisme.

El nostre centre seguirà la inspiració de la més excelsa tradició educativa de l'Índia: **el gurukula**, la comunitat del mestre amb els deixebles, cristal·litzant en textos de primer ordre com **els Vedas i els Upanishads**, i similar quant a l'actitud de fons a certes escoles de **la paideia grega –el diàleg socràtic–**, del **sangha budista**, de **les tradicions sufís**, etc.

Àdhuc a l'època moderna, el famós savi **J. Krishnamurti** defensaria aquest esperit profund de la pedagogia davant la deshumanització i la crisi de valors del món modern.

Atès que existeixen a l'Índia diversos corrents d'educació en valors humans i espirituals, potser valdrà la pena seguir una pauta en particular, estant oberts a d'altres vies, sabent que totes

són en el fons similars i que es tracta tan sols de matisos en una filosofia educativa comuna.

Aquesta filosofia educativa comuna arrenca dels Vedas i els Upanishads, els grans llibres sagrats de l'Índia, profundament místics, així com del corrent filosòfic i místic del Vedanta. A l'època moderna, diversos mestres espirituals han actualitzat aquesta bella tradició educativa, especialment: Ramakrishna, Vivekananda, Rabindranath Tagore, Yogananda, Aurobindo, Krishnamurti i Sathya Sai Baba.

Pensem que **l'educació en valors humans i espirituals impulsada per Sathya Sai Baba**, el mestre espiritual més important de l'Índia contemporània, pot atorgar aquesta pauta o orientació de fons. Estem parlant d'un moviment d'educació en valors que està agafant un gran ressò a l'Índia, i també a la resta del món. Això no treu, com hem apuntat, que estiguem oberts a camins mostrats per d'altres grans mestres espirituals de l'Índia, alhora que haurem d'estar oberts a pedagogies humanístiques afins desenvolupades a Europa/Occident i en d'altres parts del món –especialment en el món budista.

58

En definitiva, Sai International Schools intentarà posar en pràctica, a través de la vida quotidiana del centre, tota la profunditat i la bellesa de l'educació integral en valors amb excel·lència acadèmica.

Això vol dir la combinació de l'ensenyament acadèmic de qualitat i l'educació humanística vers el propi coneixement o coneixement del si mateix; és a dir, la connexió entre el coneixement empíric del món exterior amb esperit científic/acadèmic i el coneixement més profund de la vida interior i de si mateix. L'escola intentarà conjugar un alt nivell d'ensenyament acadèmic, creativitat en les arts i les humanitats, els valors humans i el coneixement d'un mateix en la dimensió interior.

Seguint la millor educació acadèmica d'Europa i Amèrica, portarem els estudiants no a memoritzar cegament, com es fa en tantes escoles de l'Índia i d'Àsia, sinó a comprendre per si mateixos. Portarem els estudiants a pensar per si mateixos en llibertat, a desenvolupar llur pròpia creativitat i llurs capacitats, i a exterioritzar tot llur potencial.

Seguint la millor educació espiritual i mística de l'Índia i l'Àsia budista, ajudarem els estudiants no sols a comprendre per si mateixos, sinó a comprendre's a si mateixos, a realitzar el que són en

profunditat, de tal manera que esdevinguin conscients de llur autèntica realitat i que ho realitzin en llibertat. Així doncs, guiarem els estudiants a despertar a nivells superiors de consciència, quan l'amor i la compassió envers tots els éssers es desclouen naturalment com a servei cap als altres i genuïna solidaritat amb tots els éssers i el cosmos sencer.

Volem subratllar que el vincle entre ensenyament acadèmic i educació en valors és tan íntim que esdevé impossible separar l'un de l'altre. La formació acadèmica pot i ha de ser en si mateixa un instrument d'educació en valors. La neutralitat o objectivitat és falsa o hipòcrita; la física quàntica ha demostrat, a través de l'efecte observador que la separació entre subjecte i objecte, i la pretensió, doncs, d'objectivitat són il·lusòries àdhuc en la física o en la ciència. Els educadors han de prendre una decisió que és essencialment ètica: quins valors volem transmetre a les noves generacions –mentre els mitjans de comunicació, o més aviat de manipulació, de masses estan constantment vehiculant, de manera massiva, valors negatius i alienants.

En aquest sentit, volem utilitzar la gran cultura tant d'Occident com d'Orient com a instrument pregon d'educació en valors. Al mateix temps, l'educació en valors no està pensada per formar monjos (amb tot el respecte i simpatia cap a aquesta via), sinó ciutadans actius en la vida professional i laica que siguin alhora conscients de les coses més importants de la vida. En aquesta direcció, l'educació en valors ha d'incorporar els elements del món empíric i el coneixement acadèmic i científic.

Podem posar l'exemple de la història

Hi ha tres tipus d'història. En primer lloc, l'aproximació tradicional, que consisteix en llargues llistes de reis, batalles, etc. En segon lloc, la historiografia més intel·ligent desenvolupada pel pensament crític d'Occident, que intenta trobar les causes profundes dels processos històrics i que intenta presentar un coneixement més sociològic del passat. Finalment, la història com a educació en valors, reprenent els fets bàsics de la primera aproximació, raonant sobre el pensament intel·ligent de la segona i, llavors, observant sense judici el procés històric com un procés humà que té lloc finalment dins de cadascun de nosaltres. Aleshores, veiem la història com la nostra pròpia història, com la condició humana i el procés humà, dels quals podem treure valuosos ensenyaments per a nosaltres mateixos, per al nostre

propi procés de transformació, sabent que la clau està en la consciència, i que la consciència afecta la vibració de tot, perquè, tal com havia suggerit el Vedanta Advaita de l'Índia i ha corroborat la física quàntica de la nostra època, ment i matèria són indissociables; en última instància, la matèria no és sinó una il·lusió, tal com va insistir Albert Einstein, ja que està fonamentalment buida i no és sinó una altra forma d'energia que és indissociable de la consciència: el binomi Cit/Citi en el llenguatge del fascinant Shivaïsme de Kashmir, una de les grans escoles filosòfiques de l'Índia.

I. En aquest horitzó pedagògic, tot aprofundint la filosofia educativa del Batxillerat Internacional de Ginebra, ens preocuparem de **reduir la quantitat d'informació transmesa als estudiants**, que, en els currículums indis i asiàtics particularment, esdevé excessiva i abrumadora. En l'ensenyament més habitual de l'Índia i altres països asiàtics, l'experiència educativa es limita a una pobra memorització cega, sense comprensió conceptual, de cara a obtenir les màximes notes en tests igualment memorístics que no deixen cap espai per al pensament o la creativitat.

Serà vocació de la nostra escola internacional d'educació integral en valors portar a l'Índia i a tot Àsia **la millor educació conceptual d'Europa**, seguint aquella excel·lent tradició pedagògica dels liceus francesos on s'aprèn a aprendre i a pensar, o de les tutories d'Oxford i Cambridge. En les nostres Sai International Schools disminuïrem el volum d'informació per tal que els estudiants esdevinguin capaços de cercar la informació per si mateixos, per tal que esdevinguin capaços d'aprendre a aprendre, investigar, pensar i crear per si mateixos. Cal subratllar que el remarcable Batxillerat Internacional de Ginebra demana als seus estudiants d'elaborar dissertacions i tesines, fins al punt que en els exàmens finals de batxillerat la tesina constitueix un element central de l'avaluació.

II. Aprofundint un cop més en l'International Baccalaureate de Ginebra, i en profunda sintonia amb Rudolf Steiner i les escoles Waldorf, **donarem una gran importància en les nostres escoles a les belles arts, la música, la dansa i el teatre**. Tots els estudiants hauran de passar per tallers d'aquestes disciplines creatives, amb l'interès addicional que els nostres estudiants, provinents de tots els continents, aprendran la cultura clàssica tant d'Europa i Occident com de l'Índia i Orient. Els nostres alumnes podran aprendre a tocar tant el piano com el sitar, podran gaudir de la *Passió segons Sant Joan* de Bach i dels ragas de l'Índia; podran llegir la poesia de Hölderlin i

la de Kalidasa, els diàlegs platònics i la Bhagavad Gita. En particular, conrearem en la nostra escola el potencial pedagògic de la dansa, remarcablement emfatitzat per Plató –no sols per a les noies, sinó també per als nois–. La dansa desvetllarà en els joves aquest ritme profund de l'ésser que les mil·lenàries tradicions de ioga i de meditació de l'Índia i el budisme ajudaran a treballar de manera més sistemàtica.

III. Finalment, l'excel·lència intel·lectual i la creativitat artística portaran al desvetllament profund de l'ésser des de l'interior. Tal com deia Swami Vivekananda en les seves xerrades pedagògiques a finals del segle XIX, tot el coneixement està en l'interior. La maièutica socràtica i l'idealisme platònic tenen arrels profundes en la gran tradició filosòfica de l'Índia.

És una qüestió d'honradesa professional reconèixer la filiació intel·lectual i filosòfica d'un centre educatiu. Les nostres escoles no compartiran la visió materialista dominant encara a Occident, ni l'escepticisme sovint cínic que ha precipitat la humanitat a l'alienació, solucionada després per les pastilles antidepressives, que són un gran negoci per a algunes multinacionals. La pedagogia del nostre centre educatiu recolzarà en les grans tradicions de l'idealisme filosòfic d'Occident –des de l'orfisme, el pitagorisme i el platonisme fins al romanticisme– i de l'Índia –en particular, a través de la gran tradició vèdica/vedàntica–, en un clima de diàleg intercultural que subratllarà més aviat els punts i valors comuns entre les grans tradicions de filosofia i de saviesa –sense negar la diversitat d'expressió inherent a la condició humana.

Àdhuc en un nivell pedagògic, promourem **el diàleg fructífer entre les diferents escoles de filosofia de l'educació.** Tot i les nostres arrels en l'idealisme pedagògic tant d'Occident com d'Orient, estarem oberts a les contribucions interessants de les altres escoles pedagògiques: existencialisme, naturalisme, realisme i pragmatisme, **evitant els excessos que la història moderna ha conegut –en un sentit o en un altre–, i promovent una via intermèdia que aspiri a l'equilibri i l'harmonia** entre les diverses facetes de la condició humana i els diversos instruments pedagògics.

Per descomptat, les nostres escoles respectaran la llibertat de pensament de cadascú, seguint la pauta pedagògica de grans mestres com Buddha, que demanaven als seus deixebles o oients, no de creure'ls, sinó tan sols d'escoltar-los. La nostra funció no serà mai d'imposar sinó de suggerir, guiar, mostrar el camí o convidar, sabent

que el camí l'ha de fer cadascú per si mateix i que ningú pot salvar els altres, ja que només un mateix es pot realitzar a si mateix. Alhora, el mestre pot ajudar, guiar, suggerir, convidar només –el mestre com a filòsof i amic gran–. Això sí, la direcció de l'escola convidarà pares i estudiants a participar en el projecte només si comparteixen la filosofia general del centre. Sabem, però, que hi haurà molts pares i estudiants que la compartiran i que voldran participar en el projecte.

En termes pràctics, les nostres escoles oferiran escolarització obligatòria només de dilluns a divendres, trencant amb la tradició índia d'utilitzar també els dissabtes escolarmet en un excés d'ensenyament acadèmic que no és digerit pel jovent.

D'altra banda, **organitzarem la jornada escolar en dues meitats**: els matins, dedicats a les assignatures acadèmiques –obligatòries del pla d'estudis de Ginebra–; i les tardes, dedicades a una educació holística o integral que porti al conreu de l'ésser interior a través de **tallers complementaris centrats en les següents àrees**:

- formació física i esports;
- contacte amb la natura i jardineria;
- humanitats (filosofia, literatura i poesia), portant els estudiants a aprendre a escriure i a expressar-se, a la creativitat i al pensament propi, sempre en una perspectiva intercultural;
- belles arts (dibuix, pintura i manualitats), tant en la tradició europea com en l'Índia;
- música clàssica, tant occidental com Índia;
- dansa clàssica, tant occidental com Índia;
- teatre, tant occidental com indi;
- valors humans a través de les grans tradicions filosòfiques i espirituals de la humanitat, subratllant-ne els valors comuns més que no pas les diferències;
- treball interior (relaxació, concentració, visualització, meditació, ioga, etc.).

Els dissabtes, l'escola oferirà tallers optatius que permetin als estudiants aprofundir en les diverses àrees esmentades. Els estudiants també gestionaran diversos **clubs**, amb la tutela de professors, on podran desenvolupar els seus interessos i la seva vocació pròpia.

Això inclourà un cineclub, que serà inèdit al sud de l'Índia, on els nostres petits podran veure el Pinocchio o la Ventafocs; els nostres sagals de l'escola mitjana, el *Senyor dels Anells* o les diferents

versions de *L'Illa del Tresor* o d'*Oliver Twist*; i els nostres homenets i donetes de la secundària alta, els clàssics de Kurosawa, Ingmar Bergman o Visconti, juntament amb el cinema d'art i assaig indi o xinès, que ha donat obres mestres extraordinàries com el famós *Siddhartha*. Convidarem els nostres alumnes a descobrir que el cinema, tot i la vulgaritat imperant, també pot ser vehicle del més alt pensament i de la més bella creació artística.

En el pla acadèmic, i també en termes pedagògics generals, **les nostres escoles aplicaran un sistema educatiu basat en els principis pedagògics següents:**

- Educació integral amb ponts transdisciplinaris entre matèries i àmbits de coneixement.
- Educació experiencial –aprendre a través de l'experiència.
- Autoaprenentatge –aprendre per un mateix, amb la guia del mestre, és clar.
- Educació paidocèntrica –centrada en l'educand en lloc d'un motlle exterior.
- Educació en valors –no sols en els tallers de l'ésser sinó també en l'àmbit acadèmic.
- Diàleg socràtic/mètode dialèctic –l'educació basada en el diàleg en lloc del monòleg.
- Educació de l'ésser/educació de la consciència: la dimensió interior o espiritual.

De la tecnocràcia a l'humanisme

Les nostres escoles incorporaran dades valuoses aportades per la **neurociència educativa**, que ens fa veure, per exemple, l'aberració en què consisteix el model escolar modern, basat en una successió de classes de tres quarts d'hora durant tota la setmana. A partir dels descobriments de la neurociència es pot reorganitzar la setmana escolar dedicant tot el matí acadèmic a una mateixa assignatura o matèria bàsica, per tal que es doni **el procés d'aprenentatge** de manera més fàcil i en profunditat:

- Absorció
- Assimilació
- Reexpressió

Llavors, cadascun dels cinc matins acadèmics pot estar dedicat a una disciplina acadèmica principal. En centrar tot el matí –amb

pauses— a un sol àmbit acadèmic, es pot aprofundir molt més alhora que l'aprenentatge es fa de manera més fàcil i ràpida. Això permet aplicar realment els principis pedagògics esmentats més amunt i orientar el procés educatiu de manera més creativa. La interminable successió de classes de tres quarts d'hora que no tenen res a veure les unes amb les altres fa que s'oblidi tot i es saturi els estudiants, amb la qual cosa no hi ha més remei després que repetir i memoritzar, la qual cosa produeix un sistema pedagògic mecànic i avorrit que està en l'arrel mateixa del fracàs escolar i de la manca de motivació dels estudiants.

Aquest nou model organitzatiu de la setmana escolar es pot aplicar als tallers de les tardes, consagrats a les dimensions no acadèmiques de l'educació integral, centrant cada tarda en un àmbit particular en lloc d'una nova successió d'espais de tres quarts d'hora totalment heterogenis.

D'altra banda, **la neurociència** també ha aportat dades empíriques molt valuoses que han demostrat l'impacte positiu de les arts en general i també de la pràctica de la meditació —la dimensió interior/espiritual.

Tanmateix, això no ens hauria de fer caure en la tecnocràcia que sempre va denunciar Raimon Panikkar. La neurociència ens aporta elements interessants tot i explicant com funciona el cervell, però no deixa de ser instrumental al servei de les disciplines bàsiques que han d'orientar el procés educatiu: psicologia de l'educació, pedagogia i filosofia de l'educació.

Hem d'evitar la trampa tecnocràtica un cop més a l'hora d'aplicar els principis pedagògics de l'educació integral. Aquests principis han estat practicats per **diversos models pedagògics d'educació integral que incorporem de manera coherent en el nostre projecte educatiu:**

Al món occidental:

- Rudolf Steiner/Escoles Waldorf
- Maria Montessori/Escoles Montessori
- John Dewey/Kilpatrick

A l'Índia:

- Swami Vivekananda/Escoles de la Ramakrishna Mission
- R. Tagore/Shantiniketan, Shriniketan, Vishva-Bharati University
- Sri Aurobindo i La Mare/escola i universitat de Sri Aurobindo Ashram

- J. Krishnamurti/escoles de les Fundacions Krishnamurti
- Sri Sathya Sai Baba/escoles i universitat de Sri Sathya Sai Organization

És important recordar aquí que tant Steiner com Montessori van insistir que l'educació integral no es pot reduir mai a un conjunt de tècniques, les quals serien secundàries i instrumentals, ja que **allò principal és l'estat de consciència, la intenció**, que donarà vida a una tècnica en particular i la farà efectiva.

En una civilització tecnocràtica com la present hi ha normalment una obsessió per les tècniques –el “com es fa”?–, oblidant el més important, que és la intenció o la consciència. Si entenem realment els principis pedagògics esmentats més amunt, les tècniques sortiran soles naturalment i les anirem reinventant contínuament al servei de l'educand en el context de cada moment; no haurem de seguir dogmàticament o mecànicament el que van dir Steiner o Montessori, per exemple, perquè nosaltres també serem Steiner o Montessori –en un sentit, cadascú amb el seu propi tarannà, per descomptat.

Tots els grans educadors s'han adonat que els seus seguidors queien tot sovint en una idolatria de la seva figura que ells no volien, i queien també en una repetició dogmàtica i mecànica del que ells havien dit que no és el que ells volien tampoc. L'educació integral genuïna no té res a veure amb pràctiques mecàniques ni amb dogmes ni idolatries. És el regne de la paraula viva, com ho va ser en el meravellós Gurukula de la l'Índia –la comunitat del mestre i els deixebles–, magistralment descrit per Vimala Thakar quan treu a la llum tota la profunditat pedagògica de l'època dels Vedas i els Upanishads. Aquest ethos és el que va animar els grans pedagogs moderns també, i aquest és l'ethos que volem conrear en les nostres escoles.

Llavors, l'educació integral no és una forma més de tecnocràcia sinó un nou humanisme, el qual, com diria Krishnamurti, serà nou cada dia perquè la vida es va recreant en cada instant.

Aquest és el pas dels sistemes o dogmes a la veritable llibertat, de la pràctica mecànica al sentit més profund, de la repetició del passat a la creativitat i la plenitud. De fet, aquest és el més gran aprenentatge per a tota la humanitat; això és el que hauria d'ensenyar l'escola –que s'ha reduït tant sovint, en el món modern, a una mera fàbrica d'exàmens–. Aquest va ser el somni d'emancipació humana de Kant. Que lluny n'ha quedat, l'escola moderna, que els sociòlegs del segle XIX van comparar amb una fàbrica i Engels, amb una presó! Des de Sòcrates fins a Krishnamurti, des dels Upanishads fins a Hegel, l'educació ha estat quelcom completament diferent d'aquesta

escola-fàbrica: **no una formació professional, sinó la formació de l'ésser humà en la seva humanitat.**

Més enllà de la vida pròpiament escolar, **el nostre centre pilot a Puttapparthi prepararà un programa especial per als alumnes que visquin en pensionat en el campus**, i es procurarà que els estudiants en pensionat siguin feliços com a casa seva.

En termes generals, les nostres escoles preferiran que els estudiants visquin amb els seus pares, convençuts que els pares són els primers educadors, tot i la importància que la gran tradició índia ha atorgat a la figura del mestre a partir dels 8 o 11 anys i al Gurukula –la comunitat del mestre–. L'escola oferirà, però, la possibilitat de residència per als estudiants que tinguin la seva família lluny –quelcom que en el nostre campus model de Puttapparthi es produirà sovint, ja que haurem de rebre alumnes de tota l'Índia i de tots els continents.

Seguint l'esperit profund del Gurukula –la relació mestre/deixeble, que és la forma d'educació més genuïna–, les nostres escoles procuraran que cada estudiant escolleixi **un professor com a mentor o tutor personal –més enlla dels tutors acadèmics.**

Això és especialment important per als nois –que tants problemes manifesten en el pla escolar i comportamental a tot el planeta, la qual cosa ha portat a encunyar el terme *crisis of boys' education* a escala internacional–. S'ha demostrat repetidament al llarg de la història que els nois necessiten imperativament models positius dins del seu gènere, i milloren notòriament i s'encaminen correctament amb la guia disciplinada i alhora afectuosa d'un mentor.

Les nostres escoles també es preocuparan que **els grans prenguin cura dels petits**, quelcom que, un cop més, conté un alt valor pedagògic i ha tingut resultats molt positius al llarg de la història.

Els estudiants també faran com d'ajudants dels professors i monitors dels seus companys, una tercera pràctica pedagògica que ha estat utilitzada des de temps immemorials al llarg de la història humana i, com les anteriors, amb resultats sempre positius.

Quant al calendari escolar, dividirem l'any acadèmic de l'escola model en dos semestres:

- El curs escolar començarà a principis de juny, quan arriben els monzons, seguint la tradició i la climatologia del subcontinent indi, i el primer semestre durarà fins a finals de setembre.
- A principis d'octubre –variant segons el calendari lunar– donarem uns deu dies de festa coincidint amb el gran festival

panindi de Dassera –en honor a les tres formes de la deessa, l'aspecte femení del Diví, contrapunt dels festivals en honor al principi masculí, en particular el Shivaratri dedicat a Shiva–; després de Dassera s'iniciarà el segon semestre, que es clourà amb el període d'exàmens de finals de març. També donarem unes dues setmanes de vacances per Nadal, ja que tindrem molts alumnes occidentals d'origen cristià. Seguint un cop més la tradició i la climatologia índies, iniciarem les vacances d'estiu a principis d'abril, i duraran fins a finals de maig –quan el subcontinent indi passa per l'estació més seca i calorosa.

El campus internacional a Puttaparthi, que serà construït com un conjunt de cases en l'estil de Kerala més que no pas com un gran bloc modern, situat en una zona rural als afores de la vila (a 150 km de Bangalore), **disposarà d'una granja amb animals i també d'una horta**, que no sols oferiran productes naturals i frescos a la comunitat escolar sinó que permetran aquest contacte indispensable dels infants i adolescents en creixement amb la terra i els animals. En particular, treballarem en el nostre centre l'alt potencial pedagògic de la relació entre l'home i el cavall, quelcom que ha estat més i més explorat recentment a Europa i que ha donat èxits remarcables amb joves problemàtics.

67

En conclusió

Serà vocació de les noves Sai International Schools formar no sols professionals competents i intel·lectualment preparats, sinó també éssers humans conscients de si mateixos i conscients de la unitat que fonamenta la diversitat, no sols en termes humans sinó també còsmics, en el despertar dels valors més profunds des de l'interior, com la pau, l'amor i la compassió cap a tots els éssers, en solidaritat còsmica amb tot.

Pot haver-hi pau a l'exterior si no n'hi ha a l'interior? A través dels segles s'han signat innumbrables tractats de pau i cada vegada hi ha hagut més guerres i han estat més devastadores. En nom de Déu o de la Llibertat s'han comès les pitjors atrocitats. No han portat, totes les revolucions, sinó a la repetició de la història?

Han canviat els vestits però no els qui es vestien. L'única revolució autèntica és la de l'interior. Tan sols quan hi ha un canvi real, ontològic, en l'interior, al nivell de la consciència i al nivell de la vibració que és indissociable de la consciència, hi ha un canvi genuí que influenciarà positivament l'exterior, ja que, tal com no es va

cansar de repetir J. Krishnamurti, tu ets el món. Molts van intentar canviar el món, i per tal d'aconseguir-ho van cometre els més horribles crims contra la humanitat. Tan sols podem canviar-nos a nosaltres mateixos. I això és el que podrà ajudar a canviar el món al nostre voltant, ja que no estem separats. El qui vol salvar els altres, viu en la il·lusió i en el dualisme.

Ahora, superior a la limitació humana i recolzant l'esforç humà i el seu lliure albir relatiu, hi ha Quelcom que no podem expressar, tot i que tantes paraules ho han volgut expressar; hi ha aquesta realitat més profunda que ens acompanya i que ens porta a copsar un dia que, malgrat la il·lusió de separació, diferència i diversitat, hi ha una Unitat que només es viu en la joia que no té causa, en l'amor que no posa condicions i en la compassió envers tots els éssers.

Sai International Schools reconeixerà la filosofia educativa en què es fonamenta, i convidarà els pares i els estudiants que la comparteixin a unir-se en aquest projecte que intentarà donar de nou a l'educació tota la seva bellesa i profunditat, convençuts que l'educació és la tasca més bella, una tasca àdhuc sagrada, que només dona fruits quan es dona aquell amor pur cap a l'educant i cap a tota la realitat que brilla sota el cel, en l'esplendor de Quelcom que ens supera i que ahora forma part de nosaltres.

68

En el nostre treball, **evitarem la recreació de nous sistemes de creences** essencialment idèntics als anteriors, sigui quin sigui l'origen religiós. El nostre horitzó serà la realitat interior en llibertat, aquest cel que és a dins de nosaltres, en paraules de Jesús; aquest atman que és el brahman, en paraules de Shankara. Aquesta realitat autèntica en l'interior, que no es pot separar del que esdevé a l'exterior i que és Una amb tots i amb tot, està més enllà de sistemes de creences tancats. És una experiència; és realitat.

En aquest sentit, no és la nostra intenció presentar una nova doctrina sobre l'educació en valors. La vertadera educació en valors apunta cap a la **transformació real de l'ésser humà des de l'interior i en llibertat**. Això és un procés, per al qual explorarem en profunditat els diferents instruments pedagògics i els diferents camins de treball interior.

D'altra banda, no estem satisfets amb pedagogies superficials que reinventen una cultura mediocre. **Es la nostra intenció portar de nou cap a l'educació integral en valors la rica herència i els tresors de la cultura clàssica i la gran cultura, tant occidental com oriental**. En general, aquests dos àmbits acostumen a estar separats l'un de l'altre. Els individus que mantenen viva la gran cultura clàssica –cada vegada menys nombrosos– no acostumen a

parlar conscientment de valors molt sovint, mentre que les persones que parlen amb bones intencions de valors no coneixen suficientment, molts d'ells, la gran cultura clàssica. Les contribucions de la gran cultura, tant occidental com oriental, constitueixen el més profund instrument d'educació en valors humans a les nostres mans. La música de Bach o de Mozart, la pintura de Leonardo da Vinci o la poesia d'Eichendorff en serien exemples eloqüents. Podem trobar tresors de saviesa per a la humanitat en el Faust de Goethe o en els Pensaments de Montaigne –sense oblidar, per descomptat, els Evangelis de Jesús o els Upanishads de l'Índia–. Posar aquesta gran herència de la cultura clàssica i de la gran cultura al servei de l'educació en valors permetrà un necessari aprofundiment d'aquesta.

Finalment, volem subratllar **la importància de l'excel·lència acadèmica per a l'educació en valors**. Alguns educadors que treballen en aquest àmbit desvaloren inconscientment la formació acadèmica i assumeixen que els valors són més importants que l'ensenyament acadèmic, mentre que en la majoria de bones escoles, en sentit acadèmic, els valors estan simplement absents, però la competitivitat, en canvi, molt present –tan sols per assolir les posicions més altes en la societat en termes materials.

Un dia, un devot li preguntà a un gran mestre de l'Índia contemporània:

–Swami, l'educació en valors és més important que la formació acadèmica, oi? Això és el que tu ensenyes, oi?

El mestre se'l mirà amb el seu amor incondicional, i li contestà:

–Jo no he ensenyat mai això.

El devot mirà el mestre astorat. El mestre continuà:

–El que jo he ensenyat, però molt pocs han comprès, és que l'ensenyament acadèmic és tan important com la formació en valors o el camí espiritual.

Com que el devot continuava mirant atònit amb la boca oberta, el mestre va concloure amb tot el seu amor cap a aquell ésser:

–Saps per què l'ensenyament acadèmic és tan important com la formació en valors i el camí espiritual?

El devot, àvidament, demanà per què, i el mestre respongué somrient:

–Perque estàs en aquest món aquí i ara.

Perque només et pots transformar aquí i ara.

Perque només pots servir els altres aquí i ara.

En les noves Sai International Schools volem posar juntes tot un seguit de coses que fins ara havien estat massa dissociades. Volem reintegrar l'excel·lència acadèmica i l'educació en valors, conscients que ambdues facetes són finalment indissociables.

Tal com contestà el mestre de la nostra petita història, estem a la Terra aquí i ara; per aquesta raó, la formació acadèmica és tan important com l'educació en valors o el camí espiritual. A més, la ment o la raó són tan sagrades com el tercer ull o l'experiència mística. Les tradicions de filosofia mística parlen dels tres ulls del coneixement: els sentits, la ment o la raó, i el tercer ull, la dimensió més profunda, la consciència pura.

És la nostra intenció, en les noves Sai International Schools, de reunir totes aquestes coses que fins ara havien estat massa sovint separades:

- ciència i espiritualitat; les tradicions de filosofia mística i les diferents branques de la nova ciència avui (física quàntica, teoria relacional, ecologia profunda, psicologia transpersonal, salut integral i estudis psicosomàtics, etc.);
- els camins i instruments de treball interior i l'educació en valors; el treball espiritual de les tradicions místiques i l'educació en valors;
- la cultura clàssica o la gran cultura i l'educació en valors –en una perspectiva intercultural Orient/Occident–;
- l'excel·lència acadèmica, orientada a l'educació conceptual, la creació de pensament i la creativitat en llibertat, i l'educació en valors.

És indubtable que en la història moderna d'Occident s'ha establert una **oposició entre ciència i religió**. Cal observar, però, de quin tipus de ciència i de quin tipus de religió s'ha tractat. Si per "ciència" entenem la ciència materialista i mecanicista que ha dominat el pensament modern, i si per "religió" entenem el tipus de sistema de creences i de dogmes que ha estat fins ara més habitual, llavors potser sí que es pot donar un conflicte entre ambdues perspectives. Tanmateix, si passem de la ciència materialista i mecanicista cap a la física quàntica o la teoria relacional, i si passem de la religió més exotèrica i dogmàtica cap a la dimensió interior i la filosofia mística, llavors **les oposicions s'esvaeixen i sorgeixen en la nova llum molts punts comuns i convergències**, una afinitat de fons que ens fa sentir que no hi ha dues realitats sinó una, per més que les aproximacions i els camins siguin –gràcies a Déu– diversos.

En qualsevol cas, **intentarem aprofundir en el nostre campus internacional l'educació integral en valors humans, des d'un punt de vista tant teòric com pràctic, presentant una vertadera filosofia i un fonament acadèmic per l'educació en valors, i també una pedagogia pràctica que sigui profunda i eficaç.**

En aquesta direcció, el nostre treball constituirà una humil contribució que s'ajuntarà amb les contribucions de moltes altres persones i institucions en un moviment col·lectiu cap a un nou paradigma més integral, més espiritual i més humà; es tracta de participar en la formulació d'una nova concepció de l'esser humà i d'una nova civilització –que no ho destrueixi tot com en el moment actual–, per al benestar i la transformació de tots els éssers, en un món entregat a la pau, la realització i la unitat, en solidaritat còsmica amb Tot.

Això vol dir que intentarem trobar estratègies adequades per portar i difondre aquesta filosofia educativa per tot el món i en particular a Occident, sempre com una invitació.

Aquesta filosofia de l'educació implica una nova teoria del coneixement i de la realitat que és alhora vella, en la convergència entre les grans tradicions de filosofia mística del passat i les diverses branques de la nova ciència avui dia –en particular la física quàntica–, superant els límits de l'anterior model materialista i mecanicista, i aportant un fonament epistemològic i una evidència empírica per l'educació en valors humans.

Tal com el físic quàntic contemporani A. Zeilinger ha apuntat: la física quàntica obre una nova visió del món, un nou paradigma, quelcom que ja va repetir fa unes dècades F. Capra. Des de Schrodinger fins a Bohm, els grans físics quàntics han estat sempre conscients de la confluència profunda entre la nova visió integral quàntica i la vella visió integral de les filosofies místiques i de saviesa.

La convergència entre nova ciència i saviesa en una perspectiva comparada i intercultural constituirà el nucli de **la nova universitat internacional que voldríem que es desenvolupi en el futur a Puttparthi a partir de l'escola internacional.**

El nostre campus internacional farà seu el conegut adagi de Montaigne:

“Science sans conscience n'est que ruine de l'âme”

Alhora que farà seu el més profund mantra dels Upanishads:

“Tat Tvam Asi” (“Tu ets Això”).

Per tal que, tal com ensenyen els sutras budistes, tots els éssers siguin feliços i visquin en harmonia, pau i unitat.

Quelcom que proclamen ja els mantres vèdics més antics, cantats encara avui dia a les escoles de l'Índia contemporània:

“LOKA SAMASTHA SUKHINO BHAVANTU” (‘Que tots els éssers de tots els mons siguin feliços’)

A mode de conclusió

Una nova escola pitagòrica

Més necessària que mai després de 25 segles.

La vida i l'obra de Pitàgores són un referent passat del que volem fer que adquireix valor icònic per al futur.

Pràcticament cap manual esmenta que Pitàgores va aprendre filosofia, matemàtiques i ciències –i misticisme– a Egipte –quelcom completament normal, ja que Egipte era el gran centre cultural, i molts grecs hi van anar a estudiar–; però els manuals ho han oblidat. Per què? Encara trobarem menys sovint als manuals que –segons les biografies dels seus propis deixebles– Pitàgores va anar a l'Índia! (On, per cert, diuen els deixebles que va conèixer ni més ni menys que Buddha.) També s'han sepultat sota una censura sospitosa els possibles viatges de Jesús a l'Índia, quan hi ha pistes molt serioses que ho apunten.

Tornant d'Àfrica i d'Orient, i desolat pel panorama tan limitat de Grècia, Pitàgores va anar al sud d'Itàlia per fundar una escola –no d'adults/filòsofs, sinó de noiets més grans de deu anys–: una autèntica *paideia* profundament coherent amb el *gurukula* de l'Índia. Aquest vessant autènticament pedagògic de Pitàgores –amb adolescents, amb aquest amor pedagògic típic de Grècia i de l'Índia– és de nou quelcom que ha quedat diluït en les visions canòniques del gran filòsof grec.

És més, la *paideia* pitagòrica unia profundament Orient i Occident –Grècia, Egipte i l'Índia– en una visió mística de fons que volia semblar les llavors d'un món nou –millor– indissociable d'un nou estat de consciència –més elevat–. Pitàgores va, fins i tot, suggerir –com Plató– de canviar la política per quelcom més ètic i pur que la corrupció imperant.

25 segles més tard, el somni humanístic de Pitàgores continua plenament vigent –més que mai–, d'entrada perquè, 25 segles després,

el món no sols no ha millorat sinó que, en profunditat, encara ha empitjorat.

La barbàrie antiga ha estat substituïda per la implacable, estructural, alienació moderna fins les grans metàfores de *1984/Un món feliç*. M. Foucault es va quedar curt quan va analitzar com un cirurgia/filòsof la gran fal·làcia moderna: el seu control totalitari, la seva deshumanització alienant, com a substrate profund que ha corromput fins a l'arrel última tots els somnis il·lustrats d'emancipació humana. Segons l'acadèmic de la Sorbona de París A. Renaut, l'individualisme de la modernitat és ja al cor mateix de la corrupció de la Il·lustració. Els romàntics en van ser perfectament conscients molt abans.

El nostre projecte educatiu, International Education for a New World, reprèn el somni de Pitàgores després de 25 segles, i recrea la seva *paideia* –o *gurukula*– a l'Índia des d'un origen europeu tot recuperant aquesta unitat pregona entre Orient i Occident, aquesta cosmovisió mística inseparable de l'amor pedagògic socràtic als antípodes de l'escola-fàbrica de la gran alienació moderna.

Aquest és el canvi de paradigma del qual han parlat els físics quàntics, els quals sabien perfectament que el canvi de paradigma implica un canvi de consciència.

L'extrem conflictiu i totalitari al qual ha arribat l'alienació post-moderna avança cegament cap a l'autodestrucció, tal com va advertir V. Havel, president de Txecoslovàquia, davant el Congrés dels Estats Units d'Amèrica.

Però, tal com ha defensat amb entusiasme el filòsof de la ciència E. Laszlo, el *breakdown* es pot convertir en *breakthrough*. La clau està en la consciència, i això vol dir l'educació.

Aquest és el sentit més profund del nostre projecte educatiu, International Education for a New World.

Aquest és el cor mateix de tota la nostra obra a mig camí entre Orient i Occident.

Correspondència

Albert Ferrer

Doctor en Filosofia per la Universitat de París-Sorbona

Membre de la Universitat de Cambridge

Professor a la Universitat de Barcelona

Docència a Casa Àsia

I a Departaments de la Generalitat de Catalunya

Consultor en educació per a la Generalitat de Catalunya

Visiting Professor a Sri Sathya Sai University (Índia)

dralbertferrer@gmail.com